

Doggybag: gedoe of steuntje in de rug?



(1) Je bent geen arme sloeber als je om een doggybag vraagt, maar een strijder tegen voedselverspilling. Een restauranthouder die daar moeilijk over doet en zijn culinaire creatie liever in de prullenbak ziet verdwijnen, is niet goed snik.

(2) Sinds enkele maanden zijn Franse restaurants verplicht doggybags te geven aan gasten die erom vragen. In zo'n zakje kunnen ze het eten meenemen dat ze niet op kunnen. De wet past binnen een reeks maatregelen waarmee de Franse overheid voedselverspilling wil terugdringen. Vorig jaar verbood ze supermarkten al om goed eten weg te gooien.

(3) Werken om voedselverspilling tegen te gaan, is meer dan een nobel streven. Het is een morele verplichting¹⁾ ten opzichte van de hongerigen op de wereld en op termijn bittere noodzaak. De toenemen-

25 de wereldbevolking en groeiende consumptie maken dat we ons niet meer kunnen veroorloven om goed eten te verkwisten. Hoog tijd dat de Nederlandse overheid het Franse voorbeeld volgt.

(4) Van alle schandalige praktijken die het Westerse consumptiepatroon met zich meebrengt, is voedselverspilling misschien wel de meest opvallende. Wereldwijd, vooral in het Westen, wordt zeker een derde van het voedsel verspild. Dat leidt tot honger, milieudruk en geldverspilling. Allemaal ondubbelzinnig negatief en vooral: overbodig. Iedereen heeft er baat bij als we dat aanpakken met een doggybag.

(5) De reden dat we er niet bovenop zitten, is omdat we rijk genoeg zijn om nieuw eten te kopen. Ook wordt het niet overal als netjes gezien om met kiekjes te sjouwen: in onze restaurantcultuur weegt de schaamte om te vragen of de ober je half opgegeten, duurzaam gevangen heilbotfilet wil inpakken in veel gevallen zwaarder dan het halfbewuste schuldbesef van het weggooiën ervan. Misschien denken ze wel dat je een sloeber bent.

(6) En ja, voor personeel is weggooiën inderdaad makkelijker. Doggybags zijn gedoe, maar laten we eerlijk zijn: dat valt best mee. Erover in discussie gaan, kost meer tijd. Persoonlijk plaats ik restaurants die moeilijk doen over het meenemen van restjes direct in het hoekje

zeikerds, net als die kleinzerige weigering om kraanwater te schenken.

65 (7) Een restauranthouder die zijn culinaire creaties liever in de prullenbak ziet verdwijnen dan ze in te pakken, spoort niet helemaal. Maar ik heb niet de illusie dat een wet daar
70 wat aan gaat veranderen. Een doggybagwet is echter een belangrijk signaal dat de overheid voedselverspilling serieus neemt en dat
75 mensen die er wat aan willen doen, gelijk hebben. Steuntje in de rug voor de drukbezette consument én restauranthouder met het hart op de juiste plaats. Die hebben toch al
80 zoveel op hun bord.

(8) In alle eerlijkheid, het verplichten van doggybags lost het voedselpro-

bleem niet op. Westerse porties zullen onbeschaamd groot blijven, mensen zullen zich blijven volprop-
85 pen met veel meer calorieën dan nodig en ook zullen in restaurants en elders nog steeds onnoemelijke hoeveelheden goed eten in de vuilnisbak
90 verdwijnen. Dat moet allemaal beter en het is lang niet altijd de overheid die dat met een wet kan bewerkstelligen. Wat en hoe we eten, bevindt zich op de grens tussen onze individuele
95 vrijheid en gezamenlijke verantwoordelijkheid. Daarom is het prijzenswaardig dat de Franse overheid stelling neemt. En daar zou de Nederlandse overheid een voorbeeld
100 aan mogen nemen.

naar een artikel van Janno Lanjouw, NRC.next, 8 januari 2016

noot 1 morele verplichting: dat je doet wat algemeen verwacht wordt, wenselijk gedrag

Tekst 4 Doggybag: gedoe of steuntje in de rug?

- 1p 17 Een tekst kan op verschillende manieren ingeleid worden. bijvoorbeeld door
- 1 de aanleiding voor het schrijven van de tekst geven
 - 2 een anekdote vertellen
 - 3 een voorbeeld geven bij het onderwerp van de tekst
 - 4 zijn eigen mening geven
- Welke manieren worden in alinea 1 en 2 gebruikt om de tekst in te leiden?
- A 1 en 2
 - B 1 en 4
 - C 2 en 3
 - D 2 en 4
- 1p 18 “Werken om voedselverspilling tegen te gaan, is meer dan een nobel streven. Het is een morele verplichting ten opzichte van de hongerigen op de wereld en op termijn bittere noodzaak.” (regels 19-24)
- Wat is het verband tussen deze twee zinnen?
- De tweede zin
- A geeft een gevolg van wat er in de eerste zin gesteld wordt.
 - B geeft een uitwerking bij wat er in de eerste zin gesteld wordt.
 - C geeft een voorbeeld bij wat er in de eerste zin gesteld wordt.
 - D vormt samen met de eerste zin een opsomming.
- 1p 19 Volgens alinea 3 is werken om voedselverspilling tegen te gaan op termijn bittere noodzaak.
- De schrijver geeft in deze alinea twee redenen voor deze noodzaak.
- Citeer de woordgroep waarin deze twee redenen aangegeven worden.

- 1p 20 Citeer de zin uit alinea 4 die het duidelijkst aangeeft waarom de grote voedselverspilling een probleem is.
- 2p 21 De schrijver noemt in alinea 5 en alinea 6 drie verschillende redenen waarom de doggybag in Nederland nog niet gebruikelijk is.
→ Noteer deze drie redenen.
- 1p 22 De schrijver gelooft niet dat een doggybagwet echt verschil gaat maken bij onwillige restauranthouders. Toch vindt hij dat zo'n wet er wel moet komen.
→ Citeer de zin uit alinea 7 die het duidelijkst zijn argument hiervoor weergeeft.
- 1p 23 "Die hebben toch al zoveel op hun bord." (regels 79-80)
Deze zin kan zowel letterlijk als figuurlijk bedoeld worden.
→ Leg uit wat de figuurlijke betekenis is.
Gebruik voor je antwoord maximaal 10 woorden.
- 2p 24 Een schrijver kan een tekst op verschillende manieren afsluiten:
1 door een aanbeveling te doen
2 door een conclusie te trekken
3 door een samenvatting te geven
4 door een toekomstverwachting te geven
5 door een waarschuwing te geven
→ Welke drie manieren vind je terug in alinea 8?
- 1p 25 Wat is het belangrijkste doel van de schrijver van deze tekst?
De schrijver wil
A de Nederlandse lezer informeren over de doggybagwet.
B de Nederlandse lezer overtuigen van het belang van een doggybagwet.
C de Nederlandse overheid informeren over het gebruik van een doggybag.
D de Nederlandse overheid overtuigen van het belang van een doggybag.
- 1p 26 Hoe kun je de hoofdgedachte van deze tekst het beste weergeven?
A De Franse overheid voldoet aan haar morele verplichting ten opzichte van alle hongerigen op de wereld met de doggybagwet.
B Het invoeren van een doggybagwet is de oplossing voor het voedselprobleem veroorzaakt door het Westen.
C Het invoeren van een doggybagwet kan mensen steunen in de strijd om voedselverspilling tegen te gaan.
D Restauranthouders in Nederland zouden hun klanten sneller een doggybag mee moeten geven.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.